

Munkaközi képeink tablóba rendezve

Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa

Fokozatosan

A 19. századi folyószabályozások a települések árvíz elleni védelmét és mezőgazdasági termelés alá vonható termőföldek kialakítását szolgálták. A mesterségesen létrehozott termőterület fenntartásához szükséges volt egy megfelelő infrastruktúra, ami a megmaradt természetes hullámtere(ke)t és a megművelt tájat elválasztja. Ennek manifesztációja maga az árvízvédelmi töltés és a hozzá szervesen kapcsolódó gőzüzemű szivattyúházak, melyek a szabályozás idején az árvíz súlytotta területeketről juttatták vissza a vizet az ártérbe. Funkciójukat elvesztették, napjainkban saját maguk emlékműveiként statikusan állnak a körülöttük ciklikusan változó tájban. Analógiánk szerint ezek a létesítmények napjainkban egy nagyon is fontos küldetésre hivatottak: víz helyett az embereket kell „átpumpálniuk” az ártéri környezetbe, ezáltal lehetővé téve az ember számára az ártéri ökoszisztéma felfedezését.

Úgy véljük, az épületet nem szükséges kimozdítani statikus állapotából. Jelentős beavatkozás nélkül, a lehető legkevesebb építészeti eszközzel őrizzük meg a szivattyúházak örökségét. Fontosnak tartjuk, hogy az ártéri élővilág mindenki számára testközelből megismerhető legyen. Azonban, hogy a természet rendjét ne bolygathassuk meg, ezt irányított körülmények között tartjuk lehetségesnek.

A mozaikos pusztát és a megmaradt árteret elválasztó töltést felvetésünkben egyfajta görbe tükörként értelmezzük. A két oldal karakteréből adódó ellentét – az ártér menti terület egy érintetlen, természetes környezet, a szivattyúház oldala pedig az ember által formált, megművelt táj – feloldására teszünk kísérletet. Egy „híd” képzésével szeretnénk enyhíteni a tükör két oldala közötti erős kontrasztot, ezáltal az embereket közelebb hozva az ártér menti környezethez. Az ártéri élővilágot bemutató statikus kiállítás helyett olyan megoldást szeretnénk találni, ami által az ember saját maga fedezheti fel a tükör két oldalát. Fel szeretnénk hívni az ide látogatók figyelmét adott fókuszpontokra, a környezettudatosság és a tudatos tájhasználat jegyében. Ezt a figyelem és a mozgás finom irányításával igyekezünk elérni.

Az ártéri gazdálkodásban ismert fok egyfajta, a fölösleget levezető és felhasználó csatorna. A fokgazdálkodás gondolkodásmódja szerves részét képezi az ártéri fenntartható tájhasználatnak, amely egyben koncepciónk alapjául is szolgál. Ezekre a fokokra teszünk utalást egy-egy, a töltés mindkét oldalán megjelenő installációval.

Az installációk célja a határ elmosása a szabályozott és természetes környezet között. Ezt egy több állomásból álló körút létrehozásával érjük el. Mindegyik állomás célja, hogy benyomást tegyen a látogatóra és együtt egy komplett élményt nyújtson.

A túra első állomása maga a szivattyúház. A védett oldalra átvezetjük a fokok által létrehozott időszakos víztározókat, így létrehozva egy természetes atmoszférát az ember által művelt területen. Ez a természetes atmoszféra lenne a középpont, az út eleje és legvége. Az épület érintetlenül marad és látogatható, viszont kiegészül egy vízfelületekkel tűzdelt szabadtéri kiállítótérrel, ahol a szemlélődő bolyongva gyűjthet információt.

Az ártéri környezetbe két „inverz fokot” helyezünk el, amely ugyan kialakításában mesterséges, felépítésében és anyaghasználatában viszont beleillik a természetes környezetbe.

A szivattyúház utáni első állomásunk egy, a figyelmet terelő installáció. Ez az állomás az oda érkezők látóterét hivatott olyan fókuszpontokra irányítani, melyeket egy átlagos séta során nem vennének észre. Az első egység magára a töltésre fókuszál. Az oda érkező egy létrán keresztül tudná megközelíteni az installációt. Felérve egy ülés fogadná, amin, ha helyet foglal kizárólag a töltés tárul a szemé elé. Ezáltal sulykoljuk a töltés fontosságát, illetve szeretnénk kiélezní a „határvonal” (görbe tükör) nem csak metaforikus megjelenését a látogató előtt. Feljebb menve a létrán egy másik egységbe érkezik a persona. Ez az egység az ártér fele nyitja meg a kilátást, megmutatva a barangolónak az útját, illetve az érintetlen ártéri közeget.

A második állomás a Tiszára fókuszál. A domboldalon álló egység a látogató figyelmét közvetlenül a folyóra és annak alkotómunkájára terelné. Ez a pavilon ki van téve a folyó szeszélyességének, ugyanis a folyó vízállásától függően lehetséges a megközelítése.

Az épület maga, csupán helykijelölő szerepű. Az itt töltött tevékenység kötetlen, a felhasználó alakítja a tér funkcióját. Célja az úton szerzett élmények feldolgozása, gondolkodás és a folyó megfigyelésének indukálása. A folyónak ugyanis, mint ez számunkra bebizonyosodott, valódi alkotómunkája van. Ezt az alkotómunkát tesszük vizuálisan megjeleníthetővé egy, a parttól nem messze elhelyezett táblával, amelyen fehér, színérzéken anyag van. Ez az anyag képes megjeleníteni a folyó mozgását, miközben egy véletlenszerű, természetes textúrát képez. Ez a textúra a látogató által megfigyelhető, illetve megőrizhető és kiállítható. Ezek a „Tiszafestmények” lennének a szivattyúház körül lévő bolyongó fő elemei.

Az utolsó állomás, amelyet mi csak „talált háznak” kereszteltünk, egy, a múlt században létrehozott horgász kunyhó, amelyet az erdei séta közben találtunk. Véleményünk szerint, ez is része az ártéri épített örökségnek, ezért célunk, hogy rehabilitáljuk és beépítsük az ártéri utazásba. A saját pavilonjaink forma- és anyaghasználatában is inspirálódtunk a talált házból. Belül tapasztott nádfala jól tartja a hőt, külső égetett fa burkolata pedig időtálló és természetes.

A talált ház funkcióját elveszítette, állaga leromlott. A jó állapotú alapjára egy tömegében hasonló felépítményt képzelünk el. Új funkciója pedig egy közösségi alkotótér. Az út során az ember megismerkedik a tükör mindkét oldalával, saját maga és a természetes- illetve mesterséges környezet kapcsolatával. A talált ház lehetőséget adna az önkifejezésre, az alkotásra. Az itt készült alkotások szintén helyet kaphatnak a szivattyúház körüli installációban.

Ezzel tehát visszaértünk a kiindulópontba. Úgy gondoljuk, ezek a kisléptékű beavatkozások képesek kiegyensúlyozni a két oldal közti ellentétet és végső soron közelebb hozni az embert az ártéri környezethez. Úgy véljük, a látogatók által megtett kör mély benyomást képes tenni, gondolatokat indít, inspirál és nem utolsó sorban felhívja a figyelmet a fenntartható tájhasználat fontosságára. Ez a megoldás, véleményünk szerint, indikátora lehet a hazai szivattyúház-hálózat többi ártér-menti épületének hasznosítására.

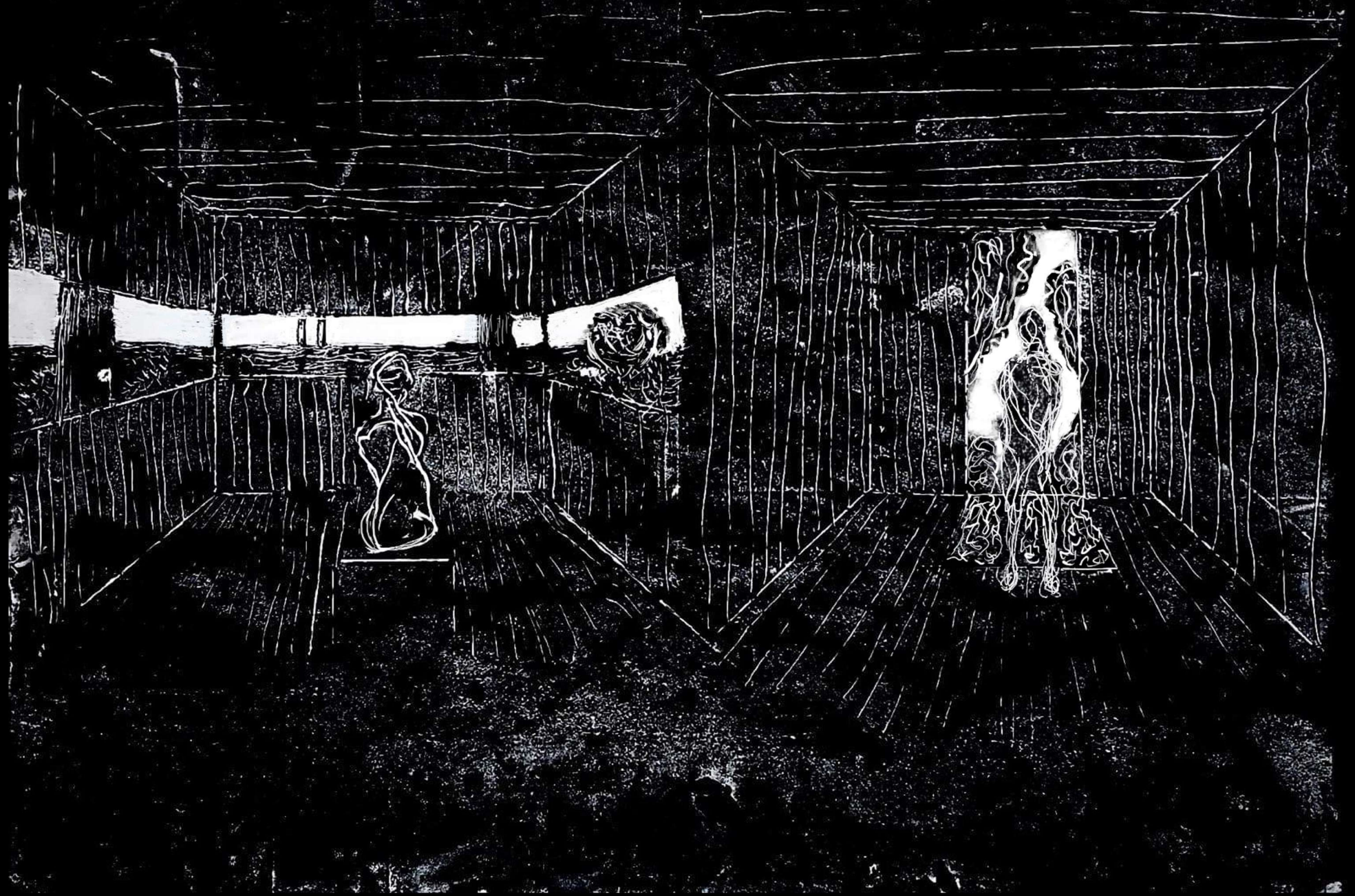
A szivattyúház és a vízfelületekkel tűzdelt szabadtéri kiállítótér

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

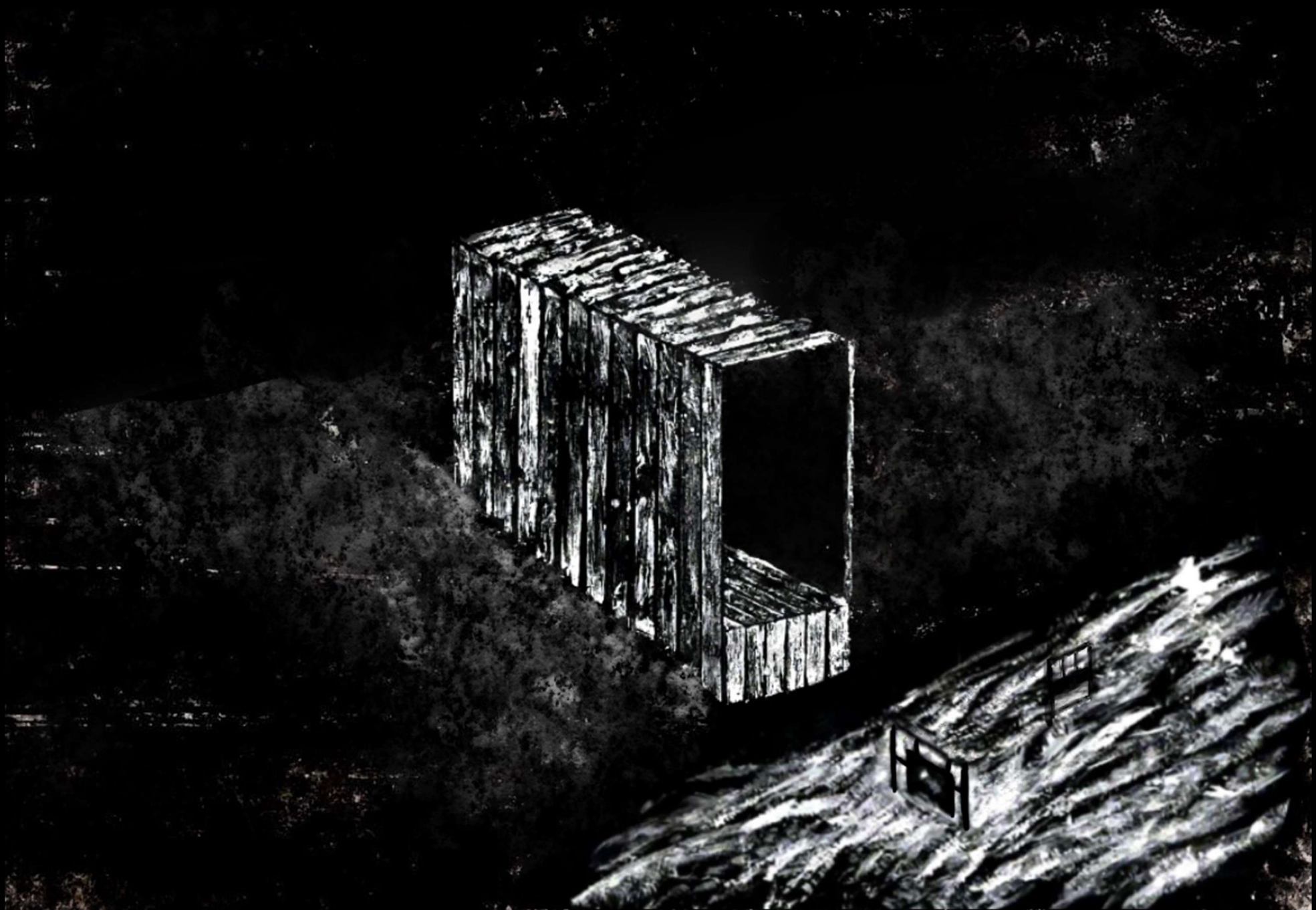
Az első állomás axonometrikus képe

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

Az első állomás két egységének belső nézetei

Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa

A második állomás axonometrikus képe

Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa

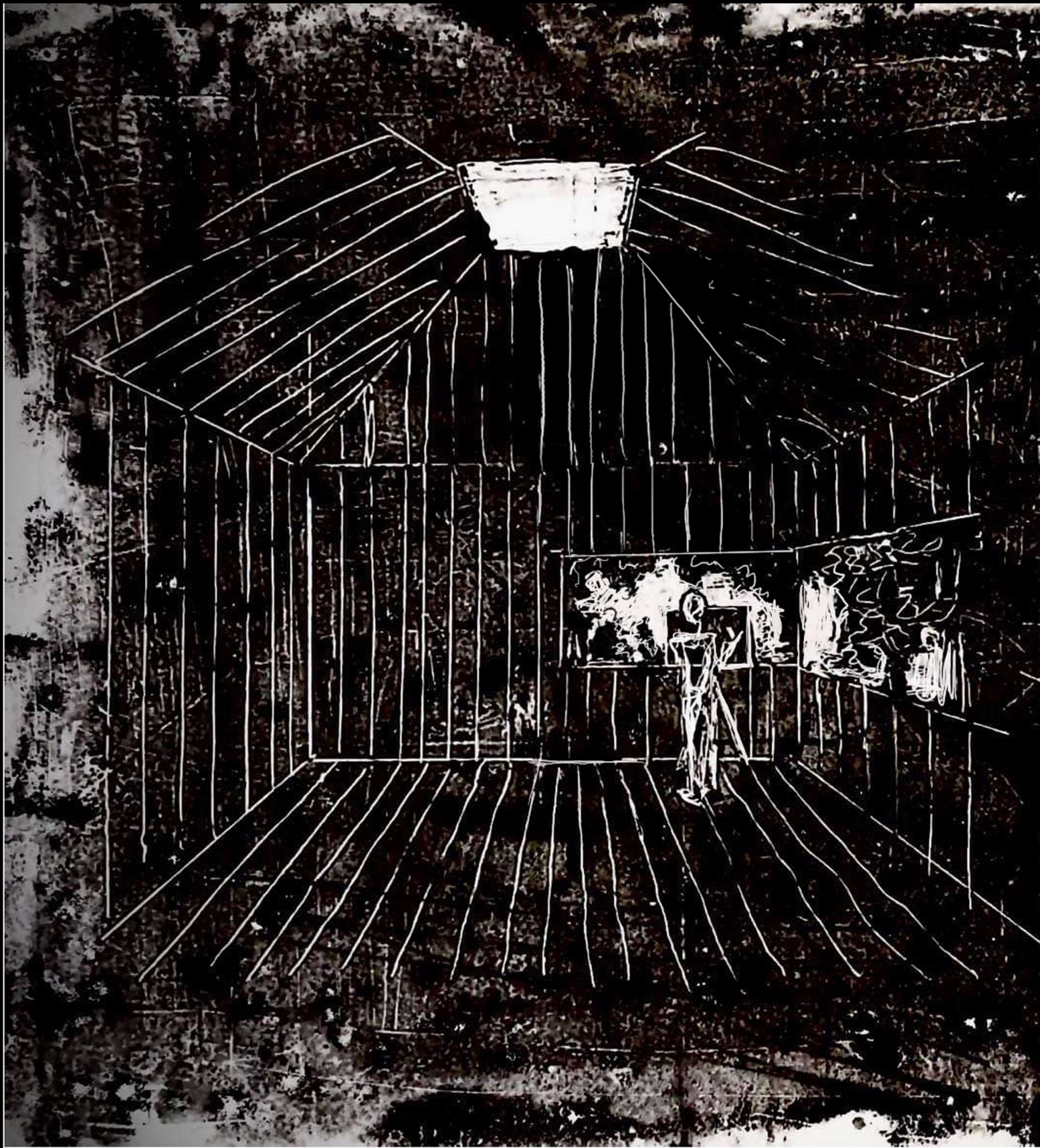
A második állomás belső nézete

Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa

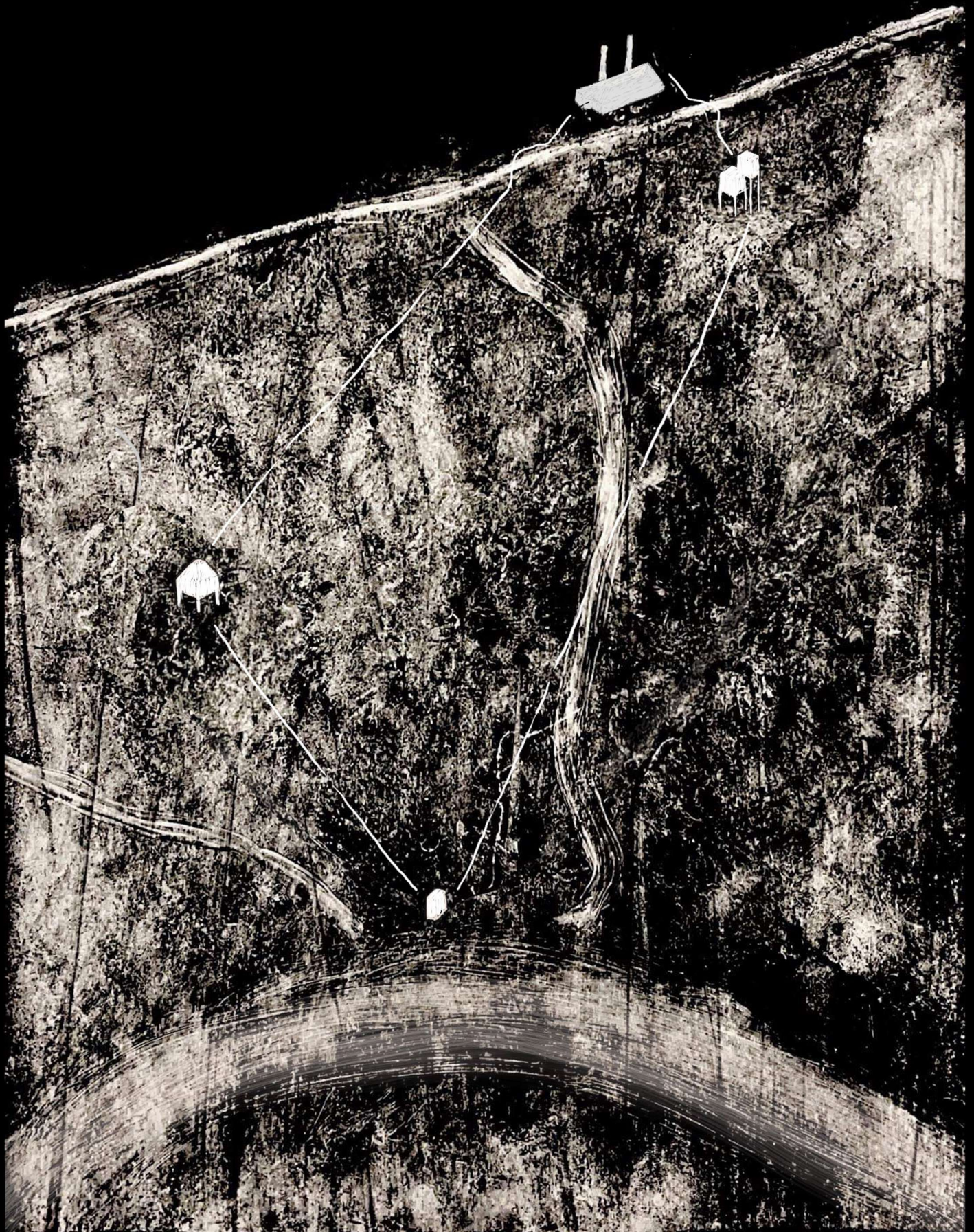
A "talált ház" axonometrikus képe

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

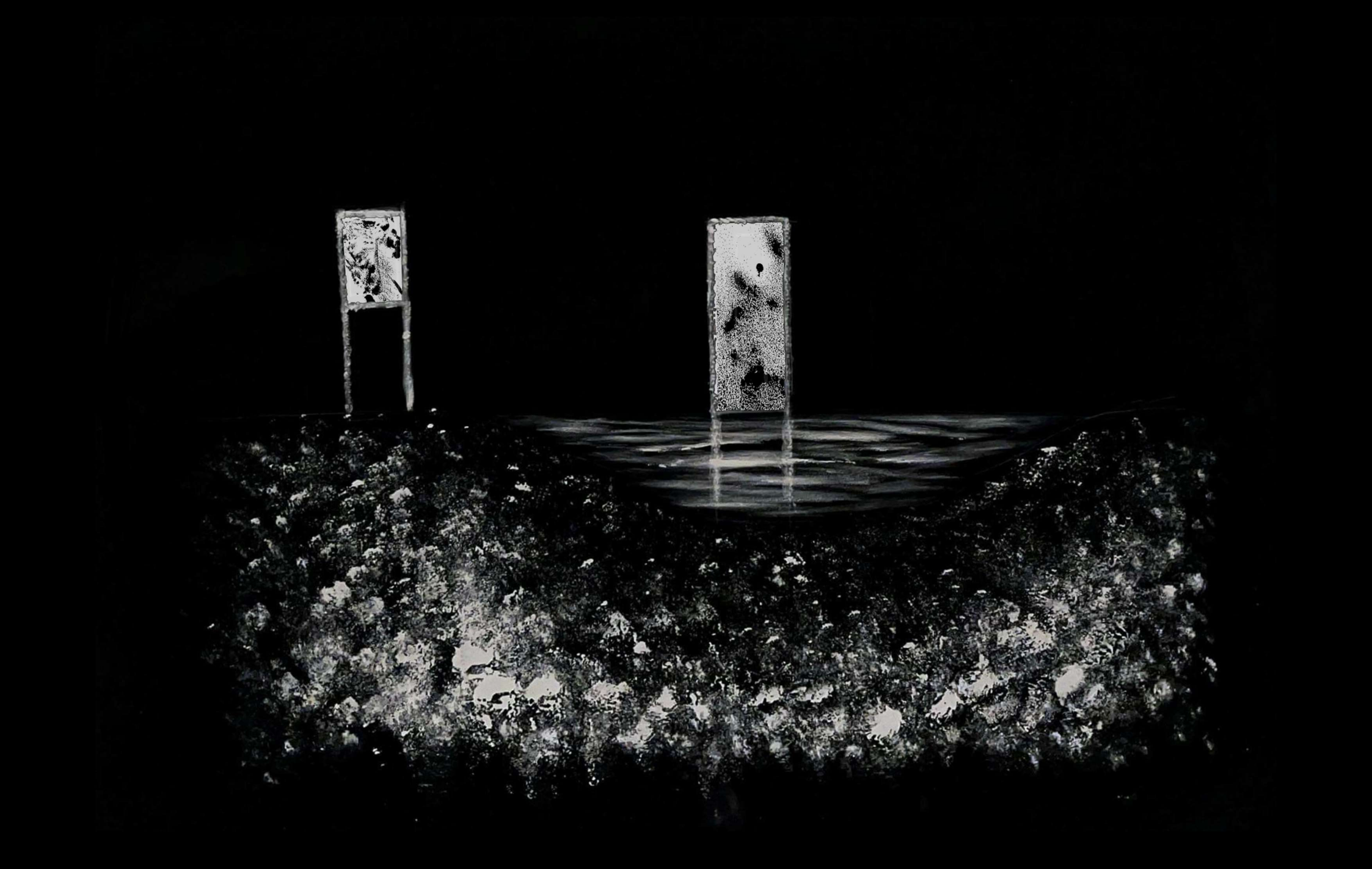
A "talált ház" belső nézeti képe

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

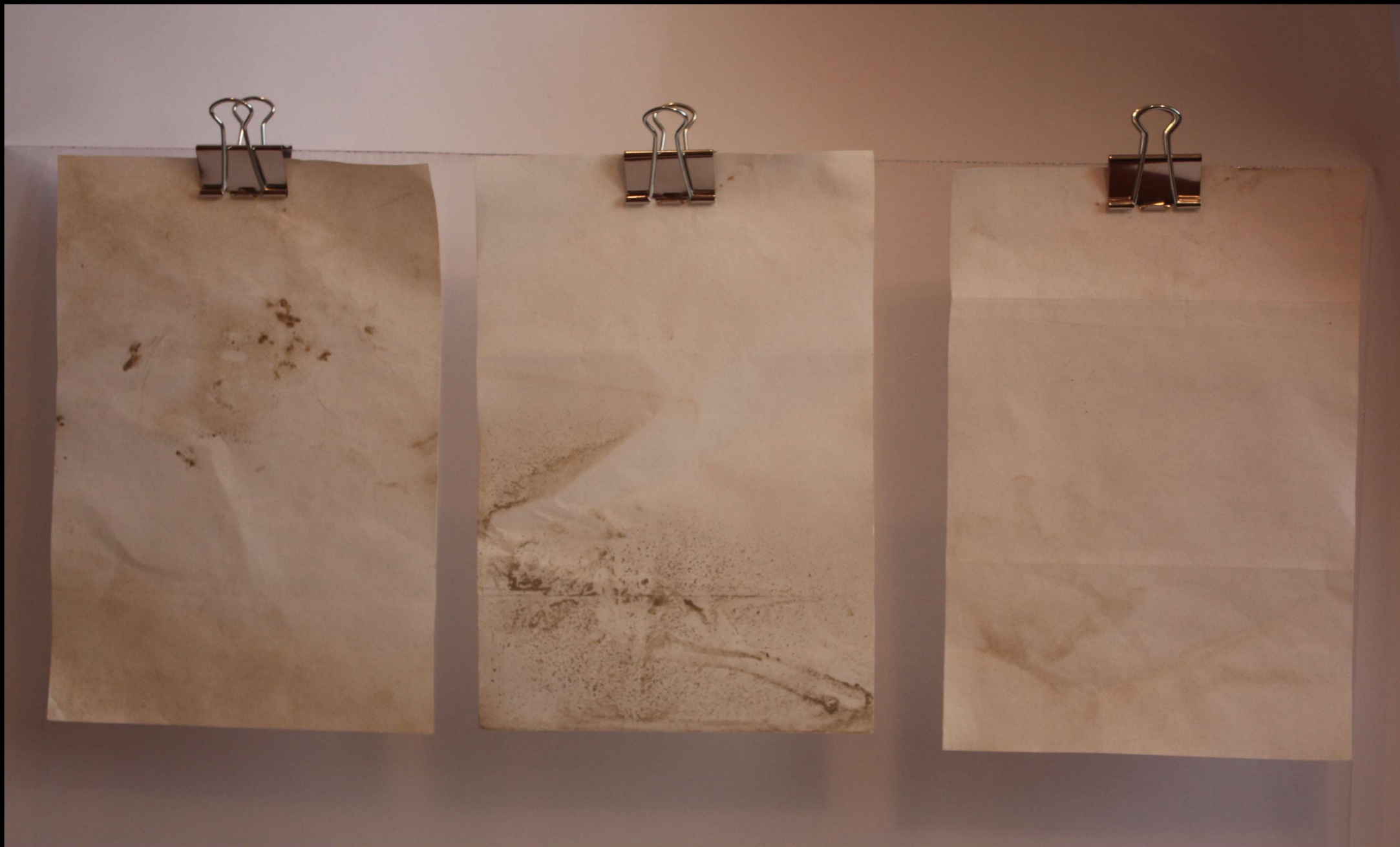
Helyszínrajz

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

A bolyongó metszete

Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa

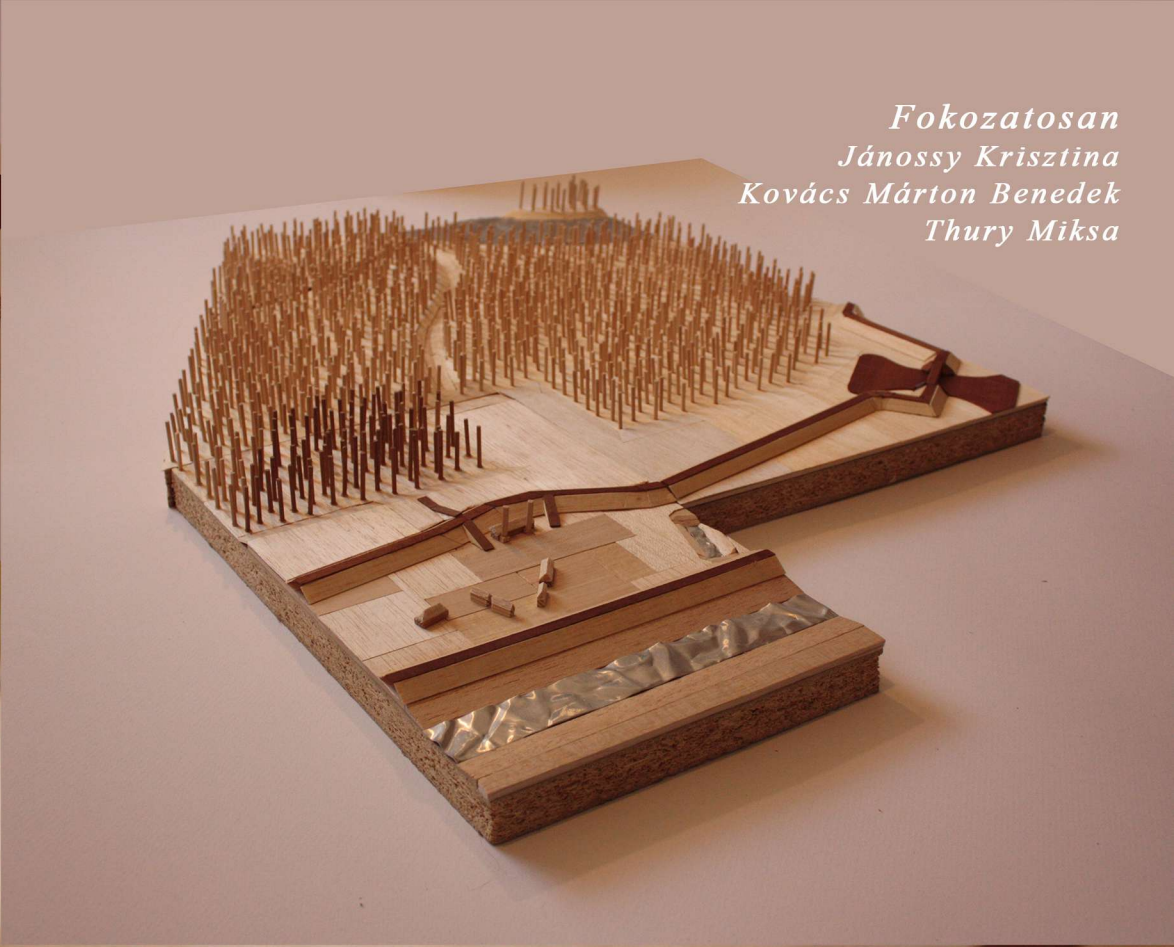
“Tisza-festmények”

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

Makett 1:2000

*Fokozatosan
Jánossy Krisztina
Kovács Márton Benedek
Thury Miksa*

Makett 1:2000